

Handläggare
Kicki Tepphag Olson
Telefon: 08-50833690

Till
Utbildningsnämnden
2014-05-22

Familjehemsplacerade barn

Svar på remiss från kommunstyrelsen med dnr 325-317/2014

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Anders Carstorp
Utbildningsdirektör

Monica Söderman
Stabschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till utbildningsnämnden remitterat en skrivelse från Roger Mogert (S) om familjehemsplacerade barn.

Roger Mogert (S) vill få en redovisning av hur kommunen hanterar och tillgodoser placerade barns/ungas behov av att

- blir lyssnade till
- får stöd i skolarbetet
- har tillgång till hälso- och sjuk- och tandvård
- känner trygghet i sitt familjehem
- har kontakt med föräldrar och syskon
- får information om varför de är placerade
- bemöts med vänlighet och respekt
- kan påverka beslut som rör deras vardag
- får förverkliga sina fritids- och kulturintressen.

Förvaltningen lämnar synpunkter på den del av skrivelsen som rör skola/utbildning och lyfter fram forskning som visar att det är av avgörande betydelse för barns/ungdomars framtid att de klarar att nå skolans mål och lämnar skolan med fullständiga betyg. Vidare redovisar förvaltningen olika insatser och projekt med mera.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ledningsstaben i samverkan med grundskoleavdelningen och i samråd med socialförvaltningen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har till utbildningsnämnden remitterat en skrivelse från Roger Mogert (S) om familjehemsplacerade barn.

Roger Mogert (S) hänvisar i skrivelsen till att forskning bland annat stödjer att barn/unga som är placerade regelbundet använder psykofarmaka i högre utsträckning än andra barn/unga och att 60 % av de som placerats i tidig ålder lämnar grundskolan utan gymnasiebehörighet. Dessa barn/unga har ofta behov av stöd från olika instanser som sjukvård, skola och socialtjänst, vilket ställer krav på god samverkan.

Vidare menar skribenten att det är nödvändigt att staden höjer ambitionsnivån när det gäller brukarinflytandet och att verksamheterna anpassas till dem de är till för. Arbetet med analys och uppföljning inom stadens organisationer måste fortsätta att utvecklas.

Roger Mogert (S) menar att de uppföljningar som idag redovisas ger en ganska bra bild av till exempel hur samverkan ser ut och av skolresultat, men barnens egna upplevelser av familjehemsplaceringar saknas. Uppföljningar med starkare koppling till barnens perspektiv, upplevelser och värderingar är därför en nödvändig kunskapskälla för att utveckla verksamheten. Fokus bör vara att stärka placerade barns/ungas möjligheter att få sina olika behov tillgodosedda.

Roger Mogert (S) vill få en redovisning som svarar på hur kommunen hanterar och tillgodoser placerade barns/ungas behov av att

- blir lyssnade till
- får stöd i skolarbetet
- har tillgång till hälso- och sjuk- och tandvård
- känner trygghet i sitt familjehem
- har kontakt med föräldrar och syskon
- får information om varför de är placerade
- bemöts med vänlighet och respekt
- kan påverka beslut som rör deras vardag
- får förverkliga sina fritids- och kulturintressen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen lämnar synpunkter på den del av skrivelsen som rör skola/utbildning.

Forskning visar att det är av avgörande betydelse för barns/ ungdomars framtid att de klarar att nå skolans mål och lämnar skolan med fullständiga betyg. Skolan är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn när det gäller risken att drabbas av psykisk ohälsa och olika former av sociala problem som till exempel kriminalitet och missbruk.¹

Skolverket och Socialstyrelsen har uppmärksammat frågan runt placerade barns skolgång och gav ut ett omfattande vägledningsmaterial 2013, ”Placerade barns skolgång och hälsa – ett gemensamt ansvar”.

Kommunfullmäktige har i juni 2010 fattat beslut om ”Riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa”. Utbildningsnämnden och socialnämnden har därefter fattat beslut om ett stödmaterial för samverkan och ansvarsfördelning mellan stadsdelsnämndernas verksamheter och skolan², där betydelsen av tidiga och förebyggande insatser poängteras. Vid placeringar av barn/unga utanför hemmet framhålls vikten av en obruten skolgång.

Statens institutionsstyrelse (SiS) och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) har av regeringen haft i uppdrag att utveckla en strukturerad modell för skolverksamheten vid SiS. Modellen ska genom samverkan mellan olika aktörer, som socialtjänst och skola, skapa bättre förutsättningar för en obruten skolgång och god förankring i skolan för de ungdomar som vårdas inom SiS. Målet är att kvalitetssäkra en obruten skolgång för de aktuella ungdomarna genom en strukturerad dialog om varje individs skolgång. Statens institutionsstyrelse har därför tecknat samverkansavtal om till exempel innehåll och rutiner i denna samverkan med landets kommuner inklusive Stockholms stad.

Skolans betydelse som skyddsfaktor är mycket aktuell och har under 2014 redovisats i utbildningsnämnden och socialnämnden vid tre tillfällen:

- Lägesrapport 1 från projekt SkolFam (februari 2014),

¹ Bo Vinnerljung, professor i socialt arbete vid Stockholms universitet

² Uppdaterat i augusti 2013

- Skolan som skyddsfaktor, om skolans betydelse för att avstå från kriminalitet bland ungdomar i Stockholms stad (april 2014) och
- Placerade elevers skolgång – uppföljning av tidigare granskning (maj 2014).

Skolfam

Socialförvaltningen bedriver sedan början av 2013 SkolFam i projektform i samverkan med utbildningsförvaltningen. SkolFam är en arbetsmodell med stöd av forskning som har visat att familjehemsplacerade barns skolresultat och övriga utveckling kan förbättras genom ett systematiskt arbete och aktivt samarbete mellan skola, socialtjänst och familjehem.

SkolFam Stockholm omfattar 29 barn. Det är 22 grundskolor, 9 stadsdelsförvaltningar och 30 handläggare inom familjehemsvården (barnets socialsekreterare och familjehemsinspektör) och 26 familjehem som medverkar i SkolFam. Om projektet visar sig framgångsrikt är ambitionen att modellen ska bli permanentad med flera team och omfatta alla barn inom målgruppen (6-12 år) som är placerade av Stockholms stad.

Medvetenheten om skolans betydelse för ett bra vuxenliv påverkar uppföljningen av placerade barns och ungas skolgång. Erfarenheterna från SkolFam sprider ringar på vattnet till både skolpersonal och socialtjänstens personal. Ytterligare ett projekt, bokpaket till familjehemsplacerade barn, syftar till att öka läsförståelsen och medvetenheten om läsandets betydelse.

Stöd i skolarbetet

Skollagen är tydlig i vilka stödåtgärder en elev har rätt till och skolans skyldigheter i att ge eleven stöd. Det är respektive skolas rektor som ansvarar för detta. På <http://www.pedagogstockholm.se/elever-i-behov-av-sarskilt-stod/> finns regelverk, lästips, filmer, inspirationsplatser, bloggar med mera som stöd för arbetet med elever i behov av särskilt stöd.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen och att beslutet justeras omedelbart.